

ด่วนที่สุด

ที่ พร ๐๐๒๓.๓/ว ๕๒๕๖

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๘ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง การดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง ผู้ตรวจการแผ่นดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อ หลังจบการศึกษาภาคบังคับ

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๓๙๐๐ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๒ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แจ้งการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างผู้ตรวจการแผ่นดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ โดยมีหน่วยงานที่ร่วมลงนามประกอบด้วย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมการจัดหางาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน รวมทั้งประสานความร่วมมือในการพัฒนา นักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับที่มีฐานะยากจนและขาดโอกาสในการศึกษาต่อของทุกจังหวัด ให้มีทักษะในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในฐานะ “แรงงานมีฝีมือ” เพื่อหารายได้ช่วยครอบครัวให้มีความมั่นคงทางอาชีพ และมีคุณภาพที่ดี

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกรอบและแนวทางโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ จึงให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อ หลังจบการศึกษาภาคบังคับ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ สำหรับอำเภอแจ้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางกานต์เปรมปรีดิ์ จิตานนท์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐-๕๔๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๓๐๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขที่ 3391
วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๒
เวลา..... น.

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๕๗๐๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง การดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง ผู้ตรวจการแผ่นดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ผผ ๑๓/ว ๓๑๓
ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๒

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง
ผู้ตรวจการแผ่นดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้
เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ โดยมีหน่วยงานที่ร่วมลงนามประกอบด้วย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมการจัดหางาน
และมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน รวมทั้งประสานความร่วมมือในการพัฒนานักเรียนที่จบการศึกษา
ภาคบังคับที่มีฐานะยากจนและขาดโอกาสในการศึกษาต่อของทุกจังหวัดในประเทศไทย ให้มีทักษะด้านอาชีพ
ในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในฐานะ “แรงงานมีฝีมือ” เพื่อหารายได้ช่วยครอบครัวให้มีความมั่นคงทางอาชีพ
และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พิจารณาแล้วเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกรอบและแนวทาง
ความร่วมมือตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง ผู้ตรวจการแผ่นดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โครงการเพิ่มทักษะ
ด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ จึงขอความร่วมมือจังหวัดดำเนินการ
ตามกรอบและแนวทางความร่วมมือ และแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น

โทร. ๐-๒๒๕๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๓๑๒ โทรสาร ต่อ ๒๑๘

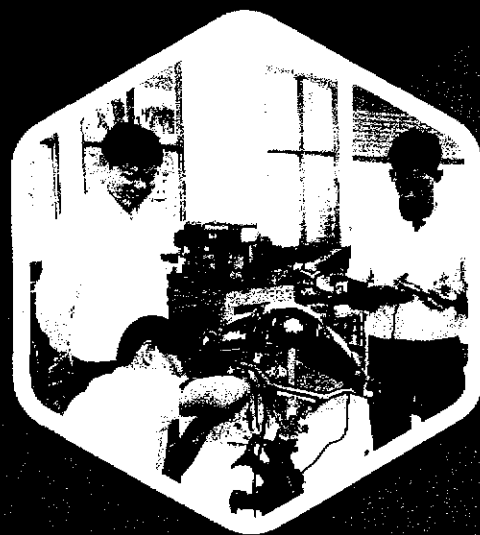
ผู้ประสานงาน นางนิภาวัลย์ เพ็ชรผึ้ง โทร. ๐๘-๑๙๒๕-๐๓๑๖

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการสาธารณะตามมาตรฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ได้อย่างทั่วถึง
เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ภายในปี ๒๕๖๕”

คู่มือ

โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพ แก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อ หลังจบการศึกษาภาคบังคับ

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

กันยายน 2562

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕
๑๒๐ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๖ กันยายน ๒๕๖๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขที่ 50469
เดือน

เรื่อง การดำเนินงานตามโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบ
การศึกษามัธยมศึกษา

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจน ฯ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ฯ จำนวน ๑ ฉบับ
๓. คู่มือโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจน ฯ จำนวน ๓ เล่ม

ตามที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือตามโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อ
หลังจบการศึกษามัธยมศึกษา เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๒ เพื่อบูรณาการความร่วมมือในการเพิ่มทักษะด้านอาชีพให้แก่
นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษามัธยมศึกษาทั่วประเทศ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ , ๒)
พร้อมได้จัดทำคู่มือ ขั้นตอนและปฏิทิน เพื่อเป็นแนวทางดำเนินโครงการร่วมกัน (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)
หนึ่งในขั้นตอนของหน่วยงานส่วนกลาง คือ “การแจ้งหน่วยงานในสังกัดระดับจังหวัดสนับสนุนการดำเนินโครงการ ฯ”
ซึ่งจะต้องแจ้งประมาณปลายปีงบประมาณหรือต้นปีงบประมาณของทุกปี นั้น

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นไปตามคู่มือ ขั้นตอนและปฏิทินการดำเนินโครงการ ฯ
จึงขอความร่วมมือท่านในการแจ้งท้องถิ่นจังหวัดทุกจังหวัดในการสนับสนุนโครงการดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาติชาย วัฒนกุล)

รองเลขาธิการ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักตรวจสอบหน้าที่ของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๙๒๒๗

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๗๔

www.ombudsman.go.th

“โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจน

ที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ”

๑. หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๔ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆรวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล กอปรกับนโยบายของรัฐบาลซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เกี่ยวกับการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ซึ่งจะมีการพัฒนาทักษะอาชีพทุกช่วงวัยโดยกำหนดระบบที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะและเพิ่มประสิทธิภาพของทุกช่วงวัย การจัดให้มีระบบที่สามารถรองรับ ความต้องการพัฒนาปรับปรุงทักษะอาชีพของทุกช่วงวัย และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๐ (๓) บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

จากข้อมูลของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ระหว่างปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๙) มีจำนวนนักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ (ม.๓) จำนวน ๗๘๐,๕๓๗ คน โดยเฉพาะปีการศึกษา ๒๕๖๑ มีจำนวนนักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับจำนวน ๑๔๗,๖๔๔ คน ซึ่งในแต่ละปี นักเรียนเหล่านี้ได้เข้าสู่ตลาดแรงงานในฐานะ “แรงงานไร้ฝีมือ” เป็นจำนวนมาก ซึ่งหากได้มีการบูรณาการช่วยเหลือเพิ่มทักษะด้านอาชีพให้แก่ นักเรียนกลุ่มดังกล่าวหลังจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว จะช่วยให้นักเรียนกลุ่มดังกล่าวเข้าสู่ตลาดแรงงานในฐานะ “แรงงานมีฝีมือ” อันจะทำให้มีรายได้ ค่าจ้างที่สูงขึ้น สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

ผู้ตรวจการแผ่นดิน (นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต) จึงได้ร่วมกับจังหวัดแม่ฮ่องสอนในการดำเนินโครงการนำร่อง “โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพให้แก่ นักเรียนยากจนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ” เพื่อหาแนวทางในการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดในการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มดังกล่าว ผลการดำเนินการประสบความสำเร็จ และได้มีการถอดบทเรียนจากการดำเนินโครงการ ฯ โดยได้จัดทำคู่มือ “โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพให้แก่ นักเรียนยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ” เพื่อเป็นแนวทางในการขยายผลในจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป และได้มีการบูรณาการความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และกรมการจัดหางาน เห็นควรมีการขยายผลการดำเนินงานตามโครงการ ฯ ให้ครอบคลุมทุกจังหวัดและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มทักษะด้านอาชีพให้กับเด็กนักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับทั่วประเทศ

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๓.๑ หน่วยงานส่วนกลาง

- ๓.๑.๑ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ๓.๑.๒ กระทรวงมหาดไทย
- ๓.๑.๓ กระทรวงศึกษาธิการ
- ๓.๑.๔ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ๓.๑.๕ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓.๑.๖ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- ๓.๑.๗ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- ๓.๑.๘ กรมการจัดหางาน

๓.๒ หน่วยงานระดับจังหวัด

คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพให้กับเด็กนักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นรองประธานคณะกรรมการ และคณะกรรมการประกอบด้วยหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระดับจังหวัด ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ท้องถิ่นจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด จัดหางานจังหวัด สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด ประธานหอการค้าจังหวัด ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด และหน่วยงานอื่น ๆ ที่จังหวัดเห็นว่าเหมาะสม โดยมีผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นกรรมการและเลขานุการ

๔. ขั้นตอนการดำเนินการ

- ๔.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลางลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ฯ
- ๔.๒ ประชุมชี้แจงผู้ว่าราชการจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดทั่วประเทศ
- ๔.๓ คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพให้กับเด็กนักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้

เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับระดับจังหวัด ดำเนินการตามคู่มือโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพให้กับ
เด็กนักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ ๑๒ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การแจ้งเริ่มการดำเนินงานตามโครงการฯ แต่ละปี

ขั้นตอนที่ ๒ การแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการฯ

ขั้นตอนที่ ๓ การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการฯ

ขั้นตอนที่ ๔ การประชุมชี้แจงผู้อำนวยการโรงเรียนและครูแนะแนว เกี่ยวกับวัตถุประสงค์

ขั้นตอน ปฏิทินการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านวิชาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้ศึกษาต่อหลังจบ
การศึกษาภาคบังคับ ฯลฯ ร่วมกับโครงการเตรียมความพร้อมแก่กำลังแรงงาน ในกิจกรรมสร้างเครือข่ายการ
แนะแนวอาชีพ

ขั้นตอนที่ ๕ การสำรวจและจำแนกนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ ๖ การสนับสนุนเงินสงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและไร้ที่พึ่ง และ

เงินสงเคราะห์กองทุนคุ้มครองเด็ก และเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพแก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ ๗ การนำนักเรียนกลุ่มเป้าหมายไปศึกษาดูงานที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือ

สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานและรับสมัครนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการฯ

ขั้นตอนที่ ๘ การฝึกอบรมทักษะด้านอาชีพ

ขั้นตอนที่ ๙ การจัดเตรียมตลาดแรงงาน

ขั้นตอนที่ ๑๐ การติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการฯ

๑๐.๑ การติดตามผลการดำเนินโครงการฯ

๑๐.๒ การประเมินผลการดำเนินโครงการฯ (ภายหลังเสร็จสิ้นโครงการฯ)

ขั้นตอนที่ ๑๑ สรุปรายงานผลการดำเนินโครงการฯ ให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ขั้นตอนที่ ๑๒ แจ้งสรุปผลการดำเนินโครงการฯ ให้หน่วยงานส่วนกลางทราบ

๔.๔ สรุปประเมินผลโครงการฯ ทั่วประเทศ เพื่อ

๔.๔.๑ นำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อทราบและให้การสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการ

๔.๔.๒ เพื่อเป็นข้อมูลในการเตรียมการดำเนินโครงการต่อเนื่องในปีต่อไป

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๕.๑ นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับจะมีทักษะด้านอาชีพ
ที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้

๕.๒ นักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๕.๓ การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

๕.๔ ตอบสนองนโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เกี่ยวกับการปฏิรูป
กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ที่จะมีการพัฒนาทักษะอาชีพทุกช่วงวัย

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

ระหว่าง

ผู้ตรวจการแผ่นดิน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อ

หลังจบการศึกษาภาคบังคับ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๔ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าว อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล กอปรกับรัฐบาลได้มีนโยบายซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เกี่ยวกับการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ซึ่งจะมีการพัฒนาทักษะ อาชีพทุกช่วงวัย โดยกำหนดระบบที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะและเพิ่มประสิทธิภาพของทุกช่วงวัย ตลอดจนการจัดให้มีระบบที่สามารถรองรับความต้องการพัฒนาปรับปรุงทักษะอาชีพของทุกช่วงวัย และรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๐ (๓) บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจ ในการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ ของรัฐ โดยผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาเห็นว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีนักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วไม่ได้ เรียนต่อ เนื่องจากครอบครัวยากจนและมีความจำเป็นต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานในฐานะ “แรงงานไร้ฝีมือ” เพื่อหารายได้ช่วยครอบครัวเป็นจำนวนมาก จึงเห็นควรให้มีการบูรณาการความร่วมมือและเพิ่มทักษะด้านอาชีพ หลังจบการศึกษาภาคบังคับก่อนที่นักเรียนกลุ่มนี้จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน จะช่วยให้เป็นการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ในฐานะ “แรงงานมีฝีมือ” เป็นการสร้างความมั่นคงในด้านรายได้และอาชีพให้กับนักเรียน ตลอดจนคุณภาพ ชีวิตที่ดีให้กับนักเรียนกลุ่มดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและนโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน รวมทั้งประสานความร่วมมือในการพัฒนานักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับที่มีฐานะยากจนและขาดโอกาสในการศึกษาต่อของทุกจังหวัดในประเทศไทย ให้มีทักษะด้านอาชีพในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในฐานะ “แรงงานมีฝีมือ” เพื่อหารายได้ช่วยครอบครัว ให้มีความมั่นคงทางอาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

บันทึกฉบับนี้เพื่อแสดงถึงความมุ่งมั่นร่วมกันของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ตรวจการแผ่นดิน และหน่วยงานของรัฐในการบูรณาการความร่วมมือร่วมกันเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับของทุกจังหวัดในประเทศไทย ดังนี้

๑. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

- ๑) บูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลางในการสนับสนุนการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับของทุกจังหวัด
- ๒) ประสานการแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานของหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องและจังหวัด
- ๓) ประมวลผลการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. กระทรวงมหาดไทย

- ๑) กำหนดเป็นนโยบายให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ความสำคัญในการบูรณาการความร่วมมือส่วนราชการ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด ในการดำเนินการตามโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ
- ๒) สนับสนุนการดำเนินงานของผู้ว่าราชการจังหวัดในการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ

๓. กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)

๑) สนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ เพื่อดำเนินการ ดังนี้

๑.๑) ประสานโรงเรียนและครูแนะแนวในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (สศศ.) ในการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ ในการดำเนินการสำรวจนักเรียนที่จะไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ การชี้แจงทำความเข้าใจโครงการฯ แก่ผู้ปกครองและนักเรียน การนำนักเรียนมาศึกษาดูงานและเข้ารับการอบรมที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือสถานที่ที่คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัดกำหนด ฯลฯ

๑.๒) รวบรวมและสรุปผลการสำรวจนักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับจากทุกสังกัด เพื่อดำเนินการตามโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ

๔. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และกรมกิจการเด็กและเยาวชน)

- สนับสนุนงบประมาณให้กับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ในการดำเนินการสนับสนุนนักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ และประสงค์เข้าอบรมตามโครงการฯ ให้ครอบครัวได้รับเงินสงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและไร้ที่พึ่ง เงินสงเคราะห์กองทุนคุ้มครองเด็ก เงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพ หรือเงินสงเคราะห์อื่นตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด

๕. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- สนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ เพื่อดำเนินการประสานโรงเรียนและครูแนะแนวในสังกัดในการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ ในการดำเนินการสำรวจนักเรียนที่จะไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ การชี้แจงทำความเข้าใจโครงการฯ แก่ผู้ปกครองและนักเรียน การนำนักเรียนมาศึกษาดูงานและเข้ารับการอบรมที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือสถานที่ที่คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด กำหนด ฯลฯ

๖. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- ๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่มีสถานศึกษาในสังกัด ประสานโรงเรียนและครูแนะแนวดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพ หรือให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง ในการประกอบอาชีพ ให้กับนักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษามัธยมศึกษา
- ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพ ให้กับเด็กนักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษามัธยมศึกษา
- ๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีบทบาท ในการประสาน บูรณาการเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อ หลังจบการศึกษามัธยมศึกษา มีงานทำ หรือประกอบอาชีพที่เหมาะสม

๗. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

- ๑) ดำเนินการให้การสนับสนุนการจัดฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ให้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย
- ๒) ให้สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนด แผนดำเนินการรับสมัครฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกเตรียมเข้าทำงานให้สอดคล้องกับช่วงเวลาจบการศึกษา ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย
- ๓) สนับสนุนการจัดฝึกอบรมโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจน ที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษามัธยมศึกษาของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานหรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน
- ๔) ประสานแจ้งหน่วยงานเครือข่ายพัฒนาฝีมือแรงงานที่ร่วมลงนามตามบันทึก ข้อตกลงนี้ เพื่อดำเนินการแจ้งให้หน่วยงานในพื้นที่ให้ความร่วมมือดำเนินการตามโครงการเพิ่มทักษะ ด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษามัธยมศึกษา
- ๕) สรุปและรายงานผลการดำเนินการประจำปีโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพ แก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษามัธยมศึกษาแก่หน่วยงานเครือข่ายพัฒนาฝีมือ แรงงานที่ร่วมลงนามตามบันทึกข้อตกลงนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการเตรียมการดำเนินโครงการฯ ในปีถัดไป

๘. กรมการจัดหางาน

๑) สนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานจัดหางานจังหวัดในการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษามัธยมศึกษา

๒) สนับสนุนงบประมาณโครงการเตรียมความพร้อมแก่กำลังแรงงานให้แก่สำนักงานจัดหางานจังหวัดในการจัดประชุมชี้แจงให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนและครูแนะแนว ในช่วงตั้งแต่ต้นปีงบประมาณของทุกปี เพื่อบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษามัธยมศึกษา

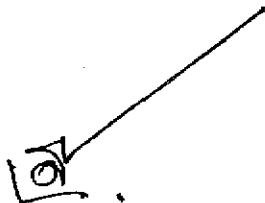
๓) แจ้งสำนักงานจัดหางานจังหวัดทุกจังหวัดเตรียมข้อมูลตำแหน่งงานว่างให้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายตามความต้องการในพื้นที่ หรือบริเวณจังหวัดใกล้เคียง หลังจบการฝึกอบรม

ทั้งนี้ การประสานความร่วมมือในการพัฒนานักเรียนครอบครัวยากจนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษามัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นการดำเนินงานเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และเป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ในการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มดังกล่าว ให้มีทักษะด้านอาชีพก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน อันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้

ข้อตกลงความร่วมมือนี้อาจมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมเพื่อความเหมาะสมได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากทุกฝ่าย

ลงนาม ณ วันที่ ๑๓ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(ลงชื่อ)

(นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต)

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

(ลงชื่อ)

(นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

(ลงชื่อ)

(นายการุณ สกุลประดิษฐ์)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(ลงชื่อ)

(นางสุกัญชา สุทธิพล)

รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ผู้แทนปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

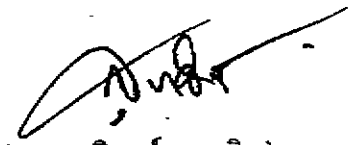
(ลงชื่อ)

(นายสุเทพ ชิตยวงษ์)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ลงชื่อ)

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

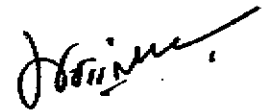
(ลงชื่อ)

(นายสุชาติ พรชัยวิเศษกุล)

อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

(ลงชื่อ)

(นางเพชรรัตน์ สินอวย)

อธิบดีกรมการจัดหางาน